

Dit is, althans in de uitwerking aan het slot van enkele stellige, of hypothetische beweringen, iets anders, dan wat prof. v. d. Leeuw zeide. Maar ieder verstaat ook, dat, zodra men de scheidslijn die hem en ons scheidt, overgetrokken is, tusschen dezen en genen misduider van de oudste formules van het christendom geen graduëel verschil meer is. Tusschen dezen en genen kan nog wel een interessant wetenschappelijk, niet meer een wezenlijk geloofs-verschil aan de orde gesteld worden. Als de enkele intellectuelen, die zich door zulke ethische camouflage laten bekoren, wat meer intellectueel gebruiken, zouden ze zich misschien nog wel bedenken, eer ze zich, en vooral hun kinderen, aan dit voorbereidend onderwijs van het modernisme toevertrouwen.

Schrijver in het Tijdschrift voor Wijsbegeerte is de bekende dr H. W. Ph. E. v. d. Bergh van Eysinga.

K. S.

#### De paarden achter den wagen.

Vóór de jongste buitengewone synode der Chr. Geref. Kerk schreef docent v. d. Schuit in „De Wekker” een artikelje inzake de kwestie des Berkhoff, dat aan ieder den indruk gaf: deze prae-adviseur bereidt zich ten oorlog. Thans is in comité de zaak behandeld, en na deze behandeling schrijft dezelfde hand:

„....Er is nog een reden, waarom wij deze Synode een buitengewone heeten. Immers het behoort hier niet verheeld, dat velen ter Synode waren gegaan met vrees vervuld, hoe het toch wel met de zaak van De Berkhoff zou aflopen. Sommigen zagen hem al staan buiten de kerk. Het geschrift en het getuigt uit den laatsten tijd had hier niet veel licht, veel meer donkerheid gebracht. En zie, neen ik zeg niet, dat reeds elke nevel weg is, dat wij reeds elkander beter begrepen hebben, dat wij een grooten stap gedaan hebben op den weg der klaarheid, maar wij hebben elkander als Broeders op de Synode ontmoet en dat acht ik van de grootste betekenis. Er zijn Deputaten tot onderzoek benoemd, die rustig deze materie zullen nagaan en hebben te bepalen of hier werkelijk Schriftaantandring of Schriftverklaring in geding is. Dat is een stap in de goede richting.”

Wij mengen ons niet in de interne zaken der Chr. Geref. Kerk. Maar er is een algemeen theologisch belang bij dergelijke behandelingsmethoden betrokken. Het kan zóó worden geformuleerd: als de kwestie voor de synode en haar „rustige onderzoekers” nog in dit stadium is, m.a.w., als ze nog niet precies weten, of hier schriftverklaring dan wel schriftaantandring is, en voorts: als met deze vraagstelling de kern der zaak geraakt is, welke zin lag er dan in het op de voorgaande synode met de B. gesloten compromis: nu verder geen propaganda maken voor uw gevoelen?

Ieder nuchter buitenstaander bemerkt het: men ontduikt de kwesties, ontduikt vooral de kwestie der belijdenis als accoord van kerkelijke gemeenschap. De belijdenis toch weersprekt het chiasme; ze kan zich natuurlijk vergissen, maar dan moet men daároveer praten, niet over het dilemma, dat aan die commissie meegegeven is. Men stelt het probleem zóó, als het ook in de pers van dr Geelkerken herhaaldelijk gebeurt, en blijkt verlegen met zijn houding. Vrees is in de kerk meer dan een slechte raadgeefster: zij is ongelooft.

K. S.

## RONDOM HET ZAKENLEVEN

### Arbeids-gebed — Arbeids-gelofte.

1.

In het oogenblik, waarin de Christen zijn geloof uitsprak in God almachtig, Schepper van hemel en aarde, heeft die Christen zich met een eed aan zijn God verbonden. Die eed hield in, dat hij zijn Hemelschen Vader zou liefhebben en mitsdien dienen „van ganscher harte, van ganscher ziele, van ganschen gemoede en met alle krachten”. (Doopsformulier). Hij heeft daarbij dus ook beloofd, dat dit dienen maar niet zou gaan naar zijn eigen grillig inzicht, doch dat hij met den geopenbaarden wil Gods rekening zou houden en zich daarnaar, zoover in zijn vermogen was, zou gedragen. In de openbaring van Zijn wil heeft God hem talrijke regelen gesteld, waarvan de naleving den Christen dus geboden is. Naast die geformuleerde geboden zal hij, naar zijn belofte, rekening houden met alle voorschriften en inzichten, welke hij uit de gansche openbaring Gods, voorzover hij dat met zijn redelijk denken vermag, kan afleiden.

Hij heeft daarbij voorts nog beloofd het hem door God gestelde voorbeeld zooveel mogelijk te zullen naleven, en gedachtig te blijven aan de woorden: „Zijt dan volmaakt, gelijk ook Ik volmaakt ben”. Zoo is aan het leven van den Christen een rijken inhoud gegeven. In al zijn gedragingen staat hij onder het rechtstreeksche toezicht van God; hij heeft zich dan ook jegens God te verantwoorden.

Een onderdeel van zijn plichten is de zuiverhouding van zijn verhouding tot zijn medemenschen, terwijl hij voorts ook in eigen persoonlijk

leven heeft te gedenken, dat hij is beeld Gods. Dit laatste legt hem zeer zware verplichtingen op voor zijn eigen persoonlijk leven, ook wanneer dit, (gesteld dat het hem mogelijk zou zijn dat vast te stellen), slechts hem persoonlijk en niet den naasten raakt.

Indien hij beloofd heeft het door God zelf hem gestelde voorbeeld zooveel mogelijk na te leven, dan is dat wel allereerst van toepassing in die dingen, waarin God als het ware Zijn werk heeft overgedragen aan den mensch. Indien God het scheppingswerk bekroont door het besluit menschen te maken en dan aan den geschapen mensch opdracht geeft de aarde te bebouwen, dan maakt Hij dien mensch als een instrument in Zijn hand, om, hetgeen Hij zelf aan die schepping zou willen doen, mede door dat instrument te doen.

Het behoort hier geen uitvoerig betoog, dat God Almachtig, in en door zulk een opdracht aan den mensch, toch de Regeerder bleef en dus ook de gansche schepping, ook de mensch, in volstrekte afhankelijkheid van Hem bleef verkeerden. Doch zooals God in Zijn scheppingswerk nu slechts volmaakt goede dingen had geformeerd, zoo had ook de mensch tot taak om in zijn beheer naar het volmaakte te streven. Tot dit laatste was de mensch in zijn oorspronkelijken staat toegerust.

Veel veranderde met het intreden van de zonde in het hart van den mensch. Nu bleef hij niet meer de gehoorzame ambtsdrager, die door zijn oorspronkelijk zuivere gaven en krachten de hem opgedragen taak, zonder bezwaar, ook volkomen kon vervullen. Het aardrijk werd om zijnenwil vervloekt. De vroegere harmonie werd grondig verstoord en het leven van den mensch zelf werd verzwakt, wanneer hem als levensinhoud slechts dit werd geprofeet: „In het zweet Uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert” (Gen. 3:19). Het werd den mensch gezegd om ook door zijn arbeid zijn brood te verwerven, ook wanneer hem blijkens Gen. 3:17 werd gezegd, dat hij „daarvan”, d.i. van het vervloekte aardrijk, eten zou al de dagen zijns levens, dus van het aardrijk dat voortaan ook „doornen en distelen”, d.w.z. de voedsel-productie verstorende factoren zou kennen. Het zou niet alleen in het zweet zijns aanschijns wezen, doch bovendien „met smart”.

In de vroeger gegeven opdracht, n.l. den hof te bouwen en te bewaren (Gen. 2:15), was het element van heerschappij voeren aanwezig (Gen. 1:26 e.v.). Dit werd niet weggenomen, al hield de vloek dan ook tevens dit in, dat die heerschappij niet meer zoo volkomen zou zijn als vroeger. Maar wel kwamen daarbij de onmogelijkheid, om de vroeger mogelijke volmaaktheid in dat beheer te verkrijgen, alsook de smart en de moeite, welke de vreugde, vroeger in het regeeren genoten, temperden, omdat zelfs de tot Gods dienst gewillige mensch, een niet-volmaakt ambtsdrager, was, die in alles, ook in zijn regeeren en dienen tevens, te kort schoot. Indien er dan ook nog een vreugde in den arbeid nadien mogelijk bleef, dan was dit niet omdat in het bouwen, of in het bewaren, of in het heerschappij voeren op zichzelf een oorzaak van vreugde lag; neen als oorzaak van vreugde bleef alleen deze over, dat de mensch die ondanks zijn afval toch vasthield aan de beloofde verzoening met God, nu in zijn dienst, in zijn arbeid, en dan vooral ook in de wijze waarop hij dien arbeid verricht, zijn Hemelschen Vader mocht toonen Hem lief te hebben boven alles en Hem mitsdien ook in het onderhouden van Zijn schepping te willen dienen met een volkomen hart. Zoo komt er een toepassing van de derde bede, de verzaking van eigen wil om in elk „ambt” (ja óók in de ambten!) en voorts in elk beroep zóó getrouw te zijn, „als de engelen in den hemel” (Heidelb. Cath. Zondag 49).

Uitsluitend in zulk een poging tot vervulling van de opdracht, als bewijs van liefde tot en onderworpenheid aan God Almachtig, is en blijft voor den in Christus met God verzoenden mensch de eenige en ware oorzaak van wezenlijke vreugde. Niet maar van arbeidsvreugde alleen, maar van vreugde zonder meer. Want hij ontvangt aldus de bevestiging, de versterking van zijn geloof, de „vastmaking van zijn roeping en verkiezing” (2 Petrus 1:10), door de groeiende ervaring dat in hem is opgestaan de „nieuwe mensch” die niet meer doet (althans tracht niet meer te doen) al wat op zijn eigen „goeddunken of op menschen-inzetting gegrond” is (Heid. Catech. Zondag 33).

\* \* \*

Het heeft van de zijde der belijders van den Christus niet ontbroken aan betuigingen omtrent het karakter van den menschenlijken arbeid als door God gewild, aan verzekeringen, dat hij door God zelf tot zijn arbeid was geroepen. Het zou niet moeilijk vallen eenige nummers van „De Reformatie” te vullen met citaten van schrijvers uit vele tijden om dat aan te toonen.

\* \* \*

Het werd intusschen voor den mensch niet gemakkelijk steeds een oordeel zich te vormen omtrent de wijze, waarop hij zijn arbeid moest verrichten. Zooals de zonde in alles het bederf bracht, zoo bracht zij ook de verstoring van des menschen oordeel over en inzicht in den inhoud van Gods geboden. Zoo stond de mensch voor conflicten,

indien menschenlijke geboden, inzettingen en inzichten, al dan niet schijnbaar, indruischten tegen de Goddelijke. De slavenarbeid is een van die voorbeelden. Zij zijn wat ver van ons verwijderd en zij liggen al wat geruimen tijd achter ons de streken en de tijden, waarin de slavenarbeid nog een plaats vervulde, (al houden misschien Zuid-Afrika en Amerika nog vast aan enkele toestanden, die zich met de christelijke zede moeilijk paren). Wij hebben in onze omgeving meer gekend de worsteling tegen toestanden, die geen juridische, maar wel ethische en economische slavernij beteekenden. Wij hebben die gekend in den vorm van kinderarbeid, van vrouwenmishandeling, van het afbeulen van volwassen mannelijke arbeiders in een permanent te langen arbeidsdag, onder omstandigheden, die onnoodig zwaar drukten, onder loonsvoorwaarden, die ternauwernood het allersoberste brood gaven. Omstandigheden die maakten, dat de aldus werkende arbeider tekort deed aan zichzelf menigmaal, aan zijn vrouw en kinderen in den regel, wanneer hij ook zijn taak van priester in het gezin niet naar behooren kon vervullen, omdat het afgetobde lichaam maar al te moeilijk zich kon bezighouden met de hoogere dingen. De zielszorg voor den arbeider zelf en de zijnen kwam ernstig in het gedrang.

Zoo was er een conflict tusschen het gebod Gods om te arbeiden, getrouwelijk, en het andere gebod, om het beeld Gods zoo zuiver mogelijk te bewaren.

Er is, Gode zij dank, aan verschillende van deze toestanden een einde gekomen. De arbeid van kinderen en vrouwen is verboden of zoo geregeld, dat, met een eeresaluut aan hen, die daarvoor gestreden hebben, mag worden erkend, dat de tergende toestanden van een halve eeuw terug niet meer worden aangetroffen. Ook de economische positie van den arbeider is in het algemeen wel zooveel verbeterd, dat, althans in Nederland, den meesten arbeiders een menschaardig bestaan is verzekerd. Dat een en ander mede door de vakverenigingen is gekomen, gestuwd als deze zijn door aanvankelijk slechts enkele mannen, maar mannen van hoog-ideale opvattingen, behoeft niet te worden verzwegen.

’s-Gr.

A. SCHILDER.

(Wordt vervolgd.)

## UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

### Enkele belangrijke besluiten der Chr. Geref. Synode in Noord-Amerika.

Het is moeilijk om keuze te doen uit de punten van discussie en de verhandelingen der Amerikaanse Synode. Want de lezers van „De Reformatie” zullen uiteraard maar weinig belangstellen in de meeste zaken. Amerika is zoo ver weg. Het kerkelijk leven en streven aldaar ligt buiten den gezichtscirkel van de meesten onzes volks in Nederland. Zelfs van het bestaan van kerken van gelijke betekenis en van denzelfden nationalen oorsprong weet menig een maar heel weinig. Dat ligt ten deele ook aan hen die schrijven over de kerkhistorie. Als ’t Noord-Amerika betreft, dan noemen ze gewoonlijk de Mormonen en „Christian Science” — en daarmee uit. Het abnormale en bizarre. Vergetend dat er in de Vereenigde Staten en Canada duizenden wonen die goed Gereformeerd zijn in hoofd en hart, en wars van dat vreemde en verwrongene. Wat meer feiten omtrent die Gereformeerde menschen zou wel zoo nuttig zijn als het ingaan op het leven en streven van Joseph Smith en Mrs Baker Eddy. Het zou de broederband ook meer doen gevoelen. Onbekend maakt onbemind.

Maar hoe dit zij, we zullen in deze causerie maar op goed geluk af enkele grepen doen, in de hoop dat ze belangstelling zullen wekken. In elk geval wat informatie verschaffen.

Laten we maar beginnen met het concept huwelijksformulier. In de „Zeeuwsche Kerkbode” (d.d. 29 April 1932) schreef Ds Van Dijk van Zaandam: „Is die Verklaring noodig?” Hij doelt op de uitdrukkelijke verklaring in ons Concept Formulier dat de gehuwden thans man en vrouw zijn. Als volgt: „Overeenkomstig de wetten van den Staat waarin wij wonen, en de ordinantiën der Christelijke Gereformeerde Kerk hier te lande, verklaar ik U man en vrouw te zijn, in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.” Ds Van Dijk deelt mede: de Zuid-Afrikaansche Gereformeerde Kerken die het gewijzigd formulier van 1921 gebruiken, hebben ook een soortgelijke verklaring. In het gewijzigd Formulier, zooals dit in 1930 te Arnhem voorloopig is aangenomen, staat de verklaring niet. En hij gelooft terecht. Omdat de getrouwen niet als bruidegom en bruid in de kerk komen, doch reeds als „man en vrouw”. Omdat de officiële trouwing op het stadhuis plaats greep. Dat laatste duidt precies het essentiële verschil aan tusschen huwelijksluiting in Amerika (en ook in Zuid-Afrika) en dergelijke plechtigheid in Nederland. In het laatstgenoemde land grijpt

het eigenl. Wat de N. richt, is de Vereen. treedt de kerk, doch burgerlijk. Dr Los om gesteld al noodig. M. wettig leer. ten. Zeker toen Staat in New-er stemrecht. dert ruï. leeraars zal ’voor is in den standers n. ver van „fried, heeft „Amerika. gieuze en Calvinistis. Engelsche. tures on C. Doch, o. Formulier. mulatie bl. kundige te. Nederland. capaciteit. Woords.

Daarom op 16 Jun. aan de Ne. zou eenvo. invoering. schillende. vengenoem. — de vol. doch krach. de commiss. formulier. te maken. latie ervar. dergelijke l. ons land. derland e. essentiële. last gegev. zijde der. al mopper. eens tegen.

Daarenb. een bewijs. gische for. Synode al. taald: de. gebod voo. de Catechi. enz. En z. voor de kr. het gebod. komsten n. ter geleg. 8 Juni. En. Engelsche.

Ja, de C. gebruiken. Al worden. veranderd. tijsche lei. zijn, en g. „primi” ei. enz. enz. steun van. wel gebrui. Publicis” l. Die zelfde. dat de Sy. verschillen. vers aanhe.

Toch is. Amerikaan. We zoekt. dat ook d. maal een. Nationa. we reeds. dag viere. clamatie v. aan zoote. natie wille. aan getrou. zoek om. vooreerst. ten zeerst. afkomst, g. zaken van. iets moet. volk opko.

Het is t. trouwen. dat het de. nen en he. wens, de l. Day” reed.

ingen en in-  
chten tegen de  
van die voor-  
wijderd en zij  
ns de streken  
nog een plaats  
id-Afrika en  
iden, die zich  
n). Wij hebben  
rsteling tegen  
wel ethische  
t. Wij hebben  
erarbeid, van  
len van vol-  
permanent te-  
eden, die on-  
voorwaarden,  
brood gaven.  
le aldus wer-  
lf menigmaal,  
egel, wanneer  
ezin niet naar  
et afgetobde  
bezighouden  
rg voor den  
ernstig in het

et gebod Gods  
andere gebod,  
ik te bewaren.  
nde van deze  
heid van kin-  
zoo geregeld,  
die daarvoor  
kend, dat de  
eeuw terug  
ok de econo-  
het algemeen  
in Nederland  
ardig bestaan  
door de vak-  
als deze zijn  
nannen, maar  
behoef niet

SCHILDER.  
t vervolgd.)



Chr. Geref.

2a.

n uit de pun-  
ten der Ameri-  
an „De Refor-  
t belangstellen  
zoo ver weg,  
ligt buiten den  
s volks in Ne-  
terken van ge-  
ationalen oor-  
einig. Dat ligt  
jven over de  
treft, dan noe-  
en „Christian  
abnormale en  
eenige Staten  
goed Gerefor-  
wars van dat  
feiten omtrent  
vel zoo nuttig  
u streven van  
u. Het zou de  
len. Onbekend

deze causerie  
pen doen, in  
in weken. In  
et concept-  
euwsche Kerk-  
Ds Van Dijk  
noodig? Hij  
in ons Concept  
nan en vrouw  
e wetten van  
rdinantiën der  
te lande, ver-  
in den Naam  
Heiligen Gees-  
Zuid-Afrikaan-  
gewijzigd for-  
ook een soort  
ormulier, zoo-  
e aanvaard,  
eloofst terecht-  
egom en bruid  
an en vrouw”.  
stadhuys plaats  
essentieel  
ng in Amerika  
te plechtigheid  
te land grijpt

het eigenlijke trouwen plaats door den magistraat. Wat de Nederlandsche predikant in de kerk ver-richt, is 't bevestigen des huwelijks. Doch in de Vereenigde Staten, en evenzeer in Zuid-Afrika, treedt de predikant niet slechts op als dienaar der kerk, doch is ook van staatswege functioneërend als burgerlijk ambtenaar. In Zuid-Afrika, zoo deelde Dr. Los ons mede, wordt de predikant officieel aangesteld als „trouw-officier”. Bij ons is dat niet noodig. Maar 'tis in elk geval usantie dat elk wettig leeraar gerechtigd is om huwelijken te sluiten. Zeker nog een overblijfsel uit den ouden tijd toen Staat en Kerk allier innig verbonden waren. In New-England waren alleen belijdende kerkleden stemrechtig. Dat is nu wel veranderd — al sedert ruim een eeuw, doch de bevoegdheid van leeraars tot huwelijksluiting bleef nog over. En zal 't vooreerst wel blijven. Het volk onzer Unie is in den grond veel meer religieus dan buitenstanders meenen. De bekende en bekwame schrijver van „America becomes of Age”, André Siegfried, heeft dit echter gevat. Hij deelt ons mede: „Amerika is niet alleen Protestantisch in haar religieuze en sociale ontwikkeling, maar in wezen Calvinistisch”. Zie de voorrede van de jongste Engelsche uitgave van Dr. Kuiper's „Stone Lectures on CALVINISM”, bl. 11.

Doch, om op het ontwerp van het Huwelijks-Formulier terug te komen, de Amerikaansche formulatie blijft. Omdat we meenen dat onze staatkundige toestanden zoo heel anders zijn dan in Nederland. Bewijs de pasgenoemde: de dubbele capaciteit des huwelijksluitenden dienaar des Woords.

Daarom stemde de Synode der Chr. Geref. Kerk op 16 Juni het af om de revisie van dit formulier aan de Nederlandsche kerken voor te leggen. Het zou eenvoudig doelloos zijn. Ook noodeloos de invoering vertragen. En niet alleen eischt de verschillende staatkundige toestand wijziging in bovengenoemden zin. Ook de verschillende psyche — de volksziel. Die houdt in Amerika van kort doch krachtig. Daarom besloot de Synode ook om de commissie a d h o e den last te geven: om het formulier heel wat te verkorten; ook eenvoudiger te maken. En dan, ten derde — in de formulatie ervan (in 't Engelsch), inzage te nemen van dergelijke formulieren in andere kerkengroepen van ons land. Wellicht wordt dit misverstaan in Nederland en als afwijking beschouwd. Doch het essentiële is behouden. Zelfs werd er uitdrukkelijk last gegeven om 't oude „gehoorzaam” van de zijde der vrouw toch vooral te handhaven, ook al mopperen de Amerikaansche bruidjes daar wel eens tegen.

Daarenboven, het bovengenoemde is geenszins een bewijs dat men in Amerika de oude liturgische formulieren niet waardeert. Zelfs heeft de Synode al de oude gebeden in 't Engelsch vertaald: de algemeene belijdenis van zonde enz., 't gebed voor al de nooden der Christenheid, voor de Catechismus-prediking, gebed na de prediking, enz. En zelfs de gebeden voor en na het eten, voor de kranken en aangevochtenen, enz. Ook werd het gebed voor de opening van kerkelijke samenkomsten niet alleen vertaald, maar reeds gebruikt ter gelegenheid van de opening der Synode, op 8 Juni. En het klonk deftig en zalvend — ook in de Engelsche taal.

Ja, de Chr. Geref. Kerk houdt nog vast aan vele gebruiken en termen der Nederlandsche Vaders. Al worden die gebruiken noodwendigerwijze wat veranderd. Ook handhaaft men nog vele oude Latijnsche termen; soms ook als ze heel on-Engelsch zijn, en geheel obsoleet. Zoo spreken we nog van „primi” en „secundi” afgevaardigden, „emeriti”, enz. enz. Ja zelfs, de naam „E. B. P. Kas” tot steun van studenten voor het ambt — wordt nog wel gebruikt, ofschoon we hier geen „Ex Bonis Publicis” fondsen hebben en nimmer hadden... Die zelfde vasthoudendheid blijkt ook uit het feit dat de Synode nog telkens bij het openen der verschillende zittingen een Hollandsch psalmvers aanheft, ook al is 't gebed in 't Engelsch....

Toch is de geest onzes volks loyaal aan onze Amerikaansche natie. We hebben maar één vlag. We zoeken samen het heil onzer natie. Vandaar dat ook door deze Synode besloten werd andermaal een poging te wagen ter instelling van een Nationalen Voorjaars Biddag. Net zooals we reeds sedert vele jaren een Nationalen Dankdag vieten, elke herfst, uitgeschreven door de Proclamatie van onzen Unie-president. We gevoelen aan zooiets behoefte, om onzer Amerikaansche natie wille, 't goede zoekend voor ons land, gelijk aan getrouwe christenburgers betaamt. Of het verzoek om de instelling van een Voorjaars Biddag vooreerst zal worden ingewilligd, betwijfelen we ten zeerste. Onze president, met zijn Kwaker-afkomst, gevoelt er niet veel voor dat zulke teedere zaken vanwege de overheid worden opgelegd. Zoo iets moet spontaan uit den boezem van Gods volk opkomen.

Het is te hopen dat ons Gereformeerd volk zoo trouw den Voorjaars Biddag viere, met volle kerken, dat het de aandacht trekke van onze mede-christenen en hen opwekke tot heilige jaloerschheid. Trouwens, de Episcopalen hebben in hunne „Rogation Day” reeds iets dergelijks, en onze vrouwen doen

heel wat aan een Wereld Biddag voor de zending....

Dat laatste woord brengt schrijver dezes tot een onderwerp dat hem vooral op 't hart is gebonden. De Chr. Geref. Kerk doet heel wat aan Missie-arbeid. Op het terrein van de zending onder de heidenen arbeiden een twintigtal Amerikaansche en Chineesche zendelingen — benevens een tweetal Amerikaansche dames en twee Chineesche.

Onder de Indianen zijn er zoo'n veertig in 't werk des Heeren. Dan is een dozijn broeders bezig in wat wij hier noemen „Home Missions” — Inwendige Zending. Dan zijn er nog twee posten voor Joden-zending. Voorts het Hoboken Immigranten- en Zeemanshuis. En op verschillende plaatsen „Stads-zending”. Het een en ander eischt geld — veel geld. En dat is heden ontzettend schaars in ons „dollarland”. De Synode heeft daarom de „budgets” of beramingen, moeten besnoeien. In 't algemeen ten bedrage van twintig procent. Mogen we die zending-budgets even afschrijven?

|                           |              |
|---------------------------|--------------|
| Voor de Inwendige Zending | \$ 71.781.50 |
| Voor de Indianen-zending  | - 104.284.00 |
| Voor de China-zending     | - 21.465.00  |
| Hoboken Zeemans Tehuis    | - 3.017.00   |
| Joden-zending te Chicago  | - 16.372.50  |
| Joden-zending te Paterson | - 6.700.00   |

Met nog ongeveer \$ 3000 per jaar voor ons deel aan den arbeid der Geref. Kerken in Zuid-Amerika, waar Ds B. Bruxvoort gecontinueerd wordt voor de volgende twee jaren — aan die kerken „geleend”.

Dat alles beteekent, dat er van ons volk verwacht wordt voor de zending, voor Calvin College en Seminarie, 't bedrag van \$ 14.00 per gezin. Nader bepaald: voor de Inwendige Zending \$ 3.50 per gezin, per jaar; voor de China-zending \$ 1.00, en voor de Indianen-zending \$ 4.50. Gedurende 1930 bedroeg het bedrag der van de kerken verwachtte bijdragen de som van \$ 18.50 per gezin, per jaar. Hoe bovengenoemde bedragen de vergelijking kunnen doorstaan met de zendingscontributies onzer Nederlandsche broeders, zouden we gaarne vernemen. Ds Breukelaar wil hier wellicht op ingaan. Het kon onze beide groepen wellicht helpen ten bate van de Rijkszaak des Heeren.

HENRY BEETS.



Nog eens: de ethische Oog- en Oor-schrijver over de Vrije Universiteit.

Men herinnert zich het wonderlijke artikel van den ethischen anoniemen medewerker aan het „Algemeen Weekblad”, waarin deze naar aanleiding van het heengaan van Prof. Pos over de Vrije Universiteit (en Kampen), en eigenlijk over elke mogelijke belijdende universiteit, niet alleen dwaas-generaliseërende, maar ook ethisch-onbehoorlijke dingen schreef. De Vrije Universiteit werd een „diensthuis” genoemd, en voor het woord „leugenachtig” (een leugenachtige atmosfeer is natuurlijk veel erger dan eens een keer liegen) werd niet teruggedeinsd.

In het „Algemeen Weekblad” schreven toen Ds J. M. Spier en de heer N. A. Wedemeijer Krol een ingezonden stuk, waarin ze tegen dergelijk geschrift protesteerden. Ik neem thans dit stuk op:

Geachte Redactie,

Gelieve naar aanleiding van het artikel, voorkomend onder „Oog en Oor” getiteld: „Uit het diensthuis uitgeleid”, in uw blad van 1 Juli l.l., het volgende onder de aandacht uwer lezers te willen brengen:

1. Reeds de titel van genoemd artikel: „Uit het diensthuis uitgeleid”, geeft blijk van een ontstellend oppervlakkig en ten eenenmale onrechtmatig Schriftgebruik. Overeenkomstig Exodus 20:2 is het Jahwe, de God des Verbonds, Die Zijn volk Israël uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heeft en daarmede het heeft bevrijd van een Zichzelf en Zijn volk vijandige macht. In uw gedachtengang zou de Vrije Universiteit dus moeten worden gezien als een Gode en Zijn Kerk vijandige macht in dezen tijd. Het tegendeel behoeft geen betoog.

2. Uw „wetenschap”, dat „sedert vele jaren de knapste professoren van de V. U. het aan deze instelling te kwaad krijgen”, dat voorts „bij de meesten hunner een kennelijke hegeerte (bestaat), om uit de atmosfeer van deze Academie te worden bevrijd”, wordt slechts geconstrueerd uit het heengaan van twee der niet minder dan drie-en-twintig aan deze inrichting verbonden hoogleraren, terwijl één der beide vertrokken hoogleraren: Dr L. Bouman, als buitengewoon hoogleraar aan de V. U. verbonden bleef. Bovendien mag niet verzwegen de afwijzende houding van wijlen Dr J. Woltjer tegenover een benoeming aan de Rijks-Universiteit te Groningen. Wie den gang van zaken enigszins zuiver heeft gevolgd, kan weten, dat de professoren van de V. U. over 't algemeen hun hart hebben verpaid juist aan dit instituut van wetenschap, wijl daar wordt gebogen voor den volstrekt Souvereinen God, die alle objecten van wetenschap heeft geschapen.

3. Uw bewering, als zouden Kuiper, Rutgers, Woltjer en Bavink zich gehouden hebben „buiten het nieuwere Bijbelonderzoek” ware juist, indien voor Bijbelonderzoek geschreven was Bijbelcritiek.

4. Dat die oudere generatie met de Rijks-Universiteiten in aanraking is geweest, is waarlijk niet de grond van hun lateren bloei geworden, maar eerder de antithetische aanleiding tot het aanvaarden en poneeren van de (speciaal te Leiden verloochende) Calvinistische levens- en wereldbeschouwing.

5. Dat „partijkereltjes te zeggen krijgen in de vraag, hoe of wat men als hoogleraar zal hebben te doceeren”, is een bewering, te dwaas voor ieder, die niet onkundig is gebleven van de vele en belangrijke wetenschappelijke werken der hoogleraren. Dinaangaande mogen we wel volstaan met den schrijver te verwijzen naar het eenstemmig oordeel van de afgevaardigden der Rijks-Universiteiten ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum der V. U.

6. De laatste alinea, die gewaagde van een „leugenachtige atmosfeer”, welke God eenmaal zal oordeelen, ligt geheel in de lijn van het opschrift (V. U. = Egypte), doch vindt den God der waarheid. Die ons de V. U. schonk en haar steeds draagt door Zijn kracht, tegenover zich.

Dergelijk onwaardig geschrift kan niet nalaten de waardeering voor uw blad bij velen belangrijk te doen dalen.

U inmiddels dankend voor de opname, teekenen we:

's-Gravendeel:

Ds J. M. SPIER.

's-Gravenhage:

N. A. WEDEMEIJER KROL.

Het onderschrift, waarin de „Oog-en-Oor”-schrijver zich van dit ingezonden afmaakte, behoeft ik hier niet meer over te nemen, want ik heb het in zijn geheel reeds geplaatst, en van opmerkingen voorzien, in ons nummer van 29 Juli j.l. Ik kan er thans nog alleen aan toevoegen, dat het onderschrift op het stuk niet geheel klopte, zooals thans onze lezers kunnen opmerken bij vergelijking.

Ds Spier en de heer Wedemeijer Krol hebben daarna dan ook terecht een nieuw ingezonden stuk het ethische orgaan aangeboden. Maar het eenige antwoord, dat zij kregen was volgend regeltje onder „Correspondentie”:

J. M. S. en N. A. W.—K. Zoo blijven we aan den gang. Dat gaat niet.

RED.

Hier ondertekent de Redactie, niet de „Oog- en Oor”-schrijver. Wij denken terug aan het geval van eertijds, toen ons blad verklaarde, een mededeeling van deze zelfde redactie in haar bestaanden vorm niet te aanvaarden. Hoewel door een lid onzer toenmalige redactie het woord „leugen” gebruikt was — duidelijk genoeg — deed de redactie zeer gewichtig: hoewel zij wist (want ik schreef het haar), dat dit woord in ons blad gedrukt stond, verklaarde zij plechtig: „De Reformatie”-redactie is door ons uitgenodigd, het woord „leugen” te gebruiken, dan konden we naar den rechter gaan, maar de redactie vond het veiliger, zulke directe woorden maar niet te gebruiken. Let wel: dat betrof den Persoon des Redacteurs, en slechts één bepaald geval van één enkele bewering. Veel pijnlijker kan men — om een woord van Hilbrandt Boschma te gebruiken — iemand, of een groep menschen, „fusilleeren”, door te beweren, dat er permanente leugenachtigheid is. Dit laatste veroorloofde het ethische orgaan zich ten aanzien van de gereformeerden (Amsterdam, Kampen). Maar als dan daartegen geprotesteerd wordt, dan weigert diezelfde redactie hoete te doen, smooit (gelijk ook in dat andere geval) de stem van den tegenspreker, en gaat over tot haar voornamen dagorde. Nu zij het tweede ingezonden geweigerd heeft, geven wij er thans een plaats aan in onze kolommen. Hier volgt het:

Geachte Redactie,

Naar aanleiding van Uw onderschrift op ons ingezonden stuk in Uw blad van 15 Juli l.l., waarin U onder 2 ons noodigt tot repliek, verzoeken we U, hieraan voldoende, het volgende onder de aandacht van Uw lezers te brengen:

1. Uw artikel: „Uit het diensthuis uitgeleid” identificeerde de Vrije Universiteit en het diensthuis Egypte. Ons protest daartegen, dat we deden hooren in ons ingezonden stuk onder 1 vindt in Uw onderschrift onder 1 niet een antwoord. In plaats daarvan reageert U op dit concreet protest tegen Uw concrete identificatie met eenige algemeenheden, voor alle veiligheid thans gehouden in abstracto. Blijkbaar — die conclusie mag althans als geogost worden beschouwd, — heeft U inmiddels de moed begeven Uw identificatie te handhaven.

2. Volgens Uw onderschrift onder 2 zegt het niets, dat Dr Woltjer in zijn tijd voor Groningen bedankte. Het zegt ons: a. dat deze „knappe professor” (om in de terminologie van Uw eerste artikel te blijven) „het aan deze instelling niet te kwaad heeft gekregen”; b. dat bij dezen geleerde allerminst een „kennelijke hegeerte bestond, om uit de atmosfeer van deze Academie te worden bevrijd”. U vraagt ons dan een antwoord te geven op de vraag, waarom er na de Synode van Assen „zoo vele geleerden zijn weggevoerd”. Ten deze verwijzen we U kortheidshalve naar ons ingezonden stuk onder 2, waar we met cijfers hebben aangetoond, hoe klein het percentage is, dat van de V. U. is heengegaan. Waar de vraag dus niet deugde, is ieder antwoord verkeerd.

3. Onze weerlegging onder 3 van ons ingezonden stuk houdt waarlijk niet in, dat Kuiper c.s. geen „kennis zouden hebben genomen van de critische scholen”, doch alleen, dat zij zelf zich nimmer hebben vergrepen aan Bijbelcritiek, dat zij zelf zich buiten dat bedrijf gehouden hebben. Verwezen mag worden voor het een zoowel als voor het ander naar hun geschriften.

IV. Onder 4 in Uw onderschrift herhaalt U, hetgeen